

1000272290096

ikt. szám: FPH030 /40 - 73 /2024

tárgy: Javaslat a fővárosi hajléktalanellátó rendszer biztonságos működésének fenntartásával kapcsolatos döntésekre

előkészítő:

Előterjesztés

a Közgyűlés részére

Tisztelt Közgyűlés!

Budapest Főváros Önkormányzatának a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 23. § (4) 18. pontjában meghatározott közfeladata a hajléktalanellátás biztosítása. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 88. § (2) bekezdése értelmében a Fővárosi Önkormányzat köteles gondoskodni a hajléktalanok otthonának, a hajléktalan személyek rehabilitációs intézményének, valamint a hajléktalanok éjjeli menedékhelyének és átmeneti szállásának megszervezéséről és fenntartásáról.

Ezeknek a feladatoknak az ellátására a Fővárosi Önkormányzat az ország legnagyobb hajléktalanellátó intézményét, a Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményeit (a továbbiakban BMSZKI) tartja fent. A BMSZKI fedél nélküli személyeknek és családoknak 10 átmeneti szálláson, 6 éjjeli menedékhelyen és 3 családok átmeneti otthonában biztosít ellátást, emellett nappali melegedőt, utcai szociális munkát és komplex egészségügyi szolgáltatásokat is nyújt a rászorulóknak.

A Fővárosi Önkormányzat ellátási kötelezettségének teljesítéséhez, a szolgáltatás teljeskörűsége érdekében kialakított modellje a Budapesti Hajléktalanügyi Konzorcium is. A Fővárosi Önkormányzat által biztosított támogatási összeg ellátási igényekre reflektáló felhasználását a Menhely Alapítvány és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület koordinálják, valamint szerepet vállalnak a szolgáltatások nyújtásában is.

A fővárosi hajléktalan-ellátó intézményrendszer jelenleg a Szociális Ágazati Portál adatai szerint 5211 szállásnyújtó férőhellyel működik. Ebből 2055 éjjeli menedékhely, 3067 hajléktalan személyek átmeneti szállása, 89 hajléktalanok otthona, melyekhez több, mint 500 időszakos férőhely megnyitására van lehetőség a téli krízisidőszakban. Fentiek mellett 3793 fő kapacitással működik nappali melegedő. A Fővárosi Önkormányzat a BMSZKI-n keresztül ezen férőhelyek csaknem felét tartja fenn (46%).

Közel 1000 férőhelyen – piaci alapú szolgáltatásnál jelentősen alacsonyabb díjon igénybevehető – úgynevezett kereskedelmi férőhely (munkásszállás) fenntartásáról is gondoskodik a BMSZKI, ahol a hajléktalanná válás megelőzése vagy az onnan történő kitörés támogatása hangsúlyos, elsődleges cél.

A fővárosi ellátórendszer fontos részét képezik a sokrétű szolgáltatásokat biztosító Magyar Evangéliumi Testvérközösség (a továbbiakban: MET) és az Oltalom Karitatív Egyesület (a továbbiakban: Oltalom) által fenntartott intézmények, melyek működése került most ismét komoly veszélybe.

A MET és az Oltalom Budapesten 200 + 60 (időszakos) éjjeli menedékhely férőhelyet, 114 átmeneti szállás férőhelyet és 28 családok átmeneti otthona férőhelyet tart fenn, jelentős részben a VIII. Kerületi, Dankó utcai telephelyein. Ugyanitt működtetnek két nappali megeledőt (90 és 100 fős kapacitással) és egy jelentős adagszámmal működő népkonyhát is, továbbá itt van a bázisa a MET V. kerületben működő utcai gondozó szolgálatnak is (ami krízisautóként egész Budapesten és Pest-megyében is dolgozik). Végül, szintén a Dankó utcában működtetnek egy 30 ágyas ápolási osztályt, az öt Budapesten lévő, területi ellátási kötelezettség nélküli 24 órás háziorvosi ügyelet egyikét, és további egészségügyi szolgáltatásokat is. A MET – Oltalom részesedése a fővárosi ellátásból (arányaiban) az éjjeli menedékhelyek tekintetében a legjelentősebb: a Fővárosi Önkormányzat után ők tartják fenn a legtöbb ilyen férőhelyet.

A Fővárosi Önkormányzat az elmúlt évek krízishelyzeteinek kezelésében folyamatosan, a számára kijelölt feladatok ellátásán túl is tevékeny szerepet vállalt, a MET és az Oltalom által fenntartott intézmények munkavállalóinak biztonságos foglalkoztatásával 2023 decembere óta segíti a szolgáltatások továbbélését. A Fővárosi Önkormányzat számára a rászoruló budapestiek megsegítése minden krízishelyzetben kiemelt cél, így a MET és az Oltalom ellátásainak veszélybe kerülése kapcsán továbbra is meg kell tenni a szükséges intézkedéseket, melyhez jelen előterjesztéssel kérem a Tisztelt Közgyűlés felhatalmazását.

A fővárosi ellátási érdekeket, illetve a téli krízisidőszak szociális és életvédelmi feladatainak a megfelelő ellátását egyaránt veszélyeztetné, ha a MET és az Oltalom által biztosított szolgáltatások eltűnnének a fővárosi szociális ellátórendszerből.

Budapesten középtávon – a közterületi hajléktalanság valószínűsíthető csökkenése mellett – csökkent az éjjeli menedékhelyekre mutató igény, vagyis csökkent az éjjeli menedékhelyeket igénybe vevők átlagos száma. Ez a csökkenő tendencia azonban az utóbbi időben megváltozott. Az elmúlt másfél évben – az átmeneti szállások lényegében folyamatosan 100 százalékos kihasználtsága mellett – úgy növekedett számottevő mértékben az éjjeli menedékhelyeket igénybe vevők száma, hogy közben az éjjeli menedékhelyeken elérhető férőhelyek száma csökkent. Az elmúlt két évben lehetetlenült el a Léthatáron Alapítvány Népszigeten működő alacsony küszöbű éjjeli menedékhelye (76 férőhellyel), és az elmúlt egy évben szűnt meg a Menedékház Alapítvány éjjeli menedékhelye (100 férőhellyel); a Magyar Máltai Szeretetszolgálat „Vonat” intézménye pedig úgy szűnt meg, hogy a szervezet a korábbi kapacitásoknak csak mintegy felét tudta más helyszínen biztosítani.

A kapacitások további, jelentős csökkenése – a növekvő igénybevétel, illetve a közterületi hajléktalanság csökkentésére irányuló erőfeszítések mellett – annak az ország más városaival szemben a fővárosi ellátórendszerrel kapcsolatban évek óta fel sem merülő problémának a kialakulásához vezethetne, hogy a téli krízisidőszakban *mennyiségi* hiány mutatkozna éjjeli menedékhely férőhelyekből.

A MET és az Oltalom által működtetett nappali megeledő, éjjeli menedékhely, átmeneti szállás és kórházi kapacitások azonnali ellehetetlenülése pont most, közvetlenül a téli krízisidőszak előtt hatalmas problémát jelentene a budapesti hajléktalanellátás szempontjából, és – széleskörű összefogás és hatékony válságkezelés mellett is – nehéz volna megelőzni, hogy az ne járjon a közterületi hajléktalanság növekedésével; a rossz egészségi állapotú, ápolásra szoruló, illetve akadálymentes elhelyezést igénylő hajléktalan emberek más ellátási egységeken belül történő megfelelő ellátása pedig rövidtávon megoldhatatlan volna. A budapesti családok átmeneti otthonai lényegében folyamatosan 100 százalékos kihasználtsággal, várólistákkal működnek, ezért ugyancsak jelentős problémát okozna a MET és az Oltalom által működtetett kapacitások azonnali megszűnése.

A fővárosi szociális ellátórendszer biztonságos működésének biztosítása érdekében szükség van arra, hogy további intézkedéseinkkel biztosítsuk, hogy az eddig a MET és az Oltalom által működtetett támogató szolgáltatások továbbra is működhessenek, hiszen ezek a rászorulókat ellátása érdekében nemcsak

kulcsfontosságúak, de a téli krízisidőszak közeledtével és az energiaválság, magas infláció társadalmi hatásait tekintve sok esetben az emberi élet megóvása tekintetében is szereppel bírnak.

Kérem a Tisztelt Fővárosi Közgyűlést, hogy a kialakult helyzet stabilizálása érdekében az előterjesztést megtárgyalni és a határozati javaslatot támogatni szíveskedjenek.

Határozati javaslat

A Fővárosi Közgyűlés úgy dönt, hogy:

1.

támogatja, hogy a fővárosi szociális ellátórendszer a rászoruló budapestiek igényeire figyelemmel a Magyar Evangéliumi Testvérközösség és az Oltalom Karitatív Egyesület által eddig biztosított szolgáltatások megőrzésével működjön tovább, és felkéri a főpolgármestert, hogy ezt a célt a biztonságos működés érdekében a szükséges intézkedések megtételével, egyeztetések lefolytatásával, a Fővárosi Önkormányzat fenntartóként átmenetileg való belépésével is segítse elő.

határidő: a döntést követő 30 napon belül
felelős: főpolgármester

Határozathozatal módja:

A határozathozatal egyszerű szavazattöbbséget igényel.

Kelt Budapesten, a minősített elektronikus aláírásban foglalt időbélyegzőben szereplő időpontban.

Karácsony Gergely
főpolgármester

Láttam:

dr. Számadó Tamás
főjegyző